

Prevod te strani je bil narejen s strojnim prevajanjem [Povezava]. Strojni prevodi lahko vsebujejo napake, ki bi lahko zmanjšale jasnost in natančnost, zato varuhinja človekovih pravic ne prevzema odgovornosti za kakršna koli odstopanja. Za najzanesljivejše informacije in pravno varnost glejte zgornjo povezavo z izvorno različico v jeziku angleščina. Za več informacij si oglejte našo jezikovno in prevajalsko politiko [Povezava].

Odločba v zadevi 2273/2019/MIG o javnem registru dokumentov Evropske agencije za mejno in obalno stražo (Frontex)

Odločba

Primer 2273/2019/MIG - Preiskava uvedena dne 12/03/2020 - Odločba z dne 03/02/2021 - Zadevne institucije Evropska agencija za mejno in obalno stražo (Nepravilnosti niso bile odkrite) | Evropska agencija za mejno in obalno stražo (Dosežena rešitev) |

Zadeva se je nanašala na javni register dokumentov Evropske agencije za mejno in obalno stražo (Frontex). Pritožnik je stopil v stik s Frontexom in trdil, da njegov register dokumentov ni v skladu s pravili EU o javnem dostopu do dokumentov in da informacij o občutljivih dokumentih ni vključil v svoja poročila o dostopu javnosti. Oporekal je tudi Frontexovi politiki, v skladu s katero rezidenti držav, ki niso članice EU, v običajnih okoliščinah nimajo pravice zahtevati dostopa javnosti do dokumentov. Frontex je pritožniku odgovoril, vendar se ni zavezal, da bo kar koli spremenil.

Varuhinja človekovih pravic je pohvalila Frontexova pretekla prizadevanja za vzpostavitev registra dokumentov in upoštevala njegove posebne značilnosti, ugotovila pa je tudi, da bi ga bilo mogoče še izboljšati. Frontexu je zato predlagala, naj register posodobi v skladu z določenimi načeli. Predlagala mu je tudi, naj objavi število občutljivih dokumentov, ki jih ima in v skladu z veljavnimi pravili niso vključeni v register.

Frontex se je s predlogom varuhinje človekovih pravic strinjal in predstavil več ukrepov, ki jih namerava za izvedbo predloga sprejeti kratkoročno, srednjeročno in dolgoročno. Varuhinja človekovih pravic je pozdravila Frontexovo odločitev, da bo upošteval njen predlog rešitve, ter glede na to, da tudi ni ugotovila nobenih nepravilnosti v zvezi s tem, kako Frontex obravnava zahteve za dostop do dokumentov, ki jih predložijo rezidenti držav, ki niso članice EU, preiskavo zaključila.

Ozadje pritožbe

1. **Pravila** EU o dostopu javnosti do dokumentov [1] zahtevajo, da institucije EU vodijo register javno dostopnih dokumentov in poročajo o dostopu javnosti do dokumentov [2].

2. Pritožnik, neprofitna organizacija, je menil, da Evropska agencija za mejno in obalno stražo (Frontex) ne izpolnjuje svojih obveznosti iz teh pravil. Stopila je v stik z agencijo Frontex in jo prosila, naj (i) vzpostavi javni register dokumentov, (ii) vključi informacije o občutljivih dokumentih v svoja letna poročila o dostopu javnosti in (iii) sprejme zahteve za dostop javnosti do dokumentov tudi od državljanov tretjih držav, ki ne prebivajo v EU (zlasti prosilcev za azil ali beguncev, ki so jih prizadele dejavnosti agencije Frontex).

3. Agencija Frontex je podala pripombe o izpostavljenih vprašanjih in pritožniku zagotovila, da redno pregleduje svoje delovne metode. Vendar se ni zavezala, da bo uvedla kakršne koli spremembe.

4. Decembra 2019 se je pritožnik obrnil na varuhinjo človekovih pravic.

5. Med preiskavo se je preiskovalna skupina varuha človekovih pravic sestala s predstavniki agencije Frontex, da bi razpravljala o vprašanjih, ki jih je izpostavil pritožnik. Varuh človekovih pravic je nato predlagal rešitev v zvezi s prvima dvema vidikoma pritožbe.

Register dokumentov

Predlog varuha človekovih pravic za rešitev

6. Varuhinja človekovih pravic se je seznanila s preteklimi prizadevanji agencije Frontex za vzpostavitev registra dokumentov in z njenimi posebnimi značilnostmi. Vendar je menila, da bi morale institucije EU v svojih registrih dokumentov uporabljati nekatera načela, da se zagotovi dobra upravna praksa in da je njihov register ustrezen.

7. Prvič, varuhinja človekovih pravic je menila, da bi moral biti register uporabniku prijazen. Posameznikom bi moralo biti čim lažje krmariti po registru in opredeliti posebne dokumente, do katerih bodo morda želeli dostopati. To vključuje namensko spletno stran za register.

8. Drugič, varuh človekovih pravic je menil, da bi moral biti register popoln, kar pomeni, da bi bilo treba vse dokumente v zvezi z glavnimi dejavnostmi institucije evidentirati posamično. Poleg tega bi se moral register nanašati vsaj na obstoj drugih vrst dokumentov, ki niso navedeni. To pomeni tudi, da se noben dokument ne sme samodejno izključiti iz registra.

9. Tretjič, varuhinja človekovih pravic je ugotovila, da bi bilo treba register pravočasno vzdrževati in ga redno posodablјati.

10. Varuh človekovih pravic je zato podal naslednji predlog za rešitev:

Agencija Frontex bi morala posodobiti svoj register dokumentov ob upoštevanju načel dobre upravne prakse, določenih v predlogu rešitve [3] .

11. Glede na predlog varuhinje človekovih pravic je agencija Frontex določila več ukrepov, ki jih namerava sprejeti za kratkoročno, srednje- in dolgoročno izvajanje predloga [4] .

12. Agencija Frontex namerava do konca februarja 2021 pregledati vse pomembne dokumente, ki jih hrani, začeti razvijati namenski register dokumentov in zbirati povratne informacije od drugih agencij EU.

13. Agencija Frontex namerava v letu 2021 odločiti, katere dokumente ali kategorije dokumentov bo vključila v svoj register, razviti iskalnik za svoj register in vzpostaviti sistem, ki bo omogočal strukturirano in sistematično beleženje dokumentov v register.

14. Agencija Frontex je tudi dejala, da bo kmalu prešla na nov sistem za upravljanje dokumentov, ki bo olajšal evidentiranje in objavo dokumentov v javnem registru. To vključuje dokumente, ki jih agencija Frontex razkrije v odgovoru na zahteve za dostop javnosti, ki jih bo v prihodnosti proaktivno dala na voljo.

15. Pritožnik je pozdravil predlog varuha človekovih pravic in odgovor agencije Frontex ter poudaril pomen popolnega registra dokumentov, saj je njegov namen olajšati pravico javnosti do dostopa do dokumentov. Pritožnik je agencijo Frontex pozval tudi k širokemu in neomejenemu pristopu k proaktivni objavi dokumentov.

Ocena varuha človekovih pravic po predlogu rešitve

16. Varuhinja človekovih pravic meni, da je agencija Frontex upoštevala njen predlog za rešitev in določila jasne ukrepe, ki jih bo sprejela za vzpostavitev ustreznega registra dokumentov, vključno z okvirnim časovnim razporedom.

17. Varuhinja človekovih pravic pozdravlja pozitiven odziv agencije Frontex na njeno rešitev in meni, da je bil ta vidik pritožbe rešen.

Število občutljivih dokumentov

Predlog varuha človekovih pravic za rešitev

18. Varuhinja človekovih pravic je ugotovila, da mora agencija Frontex po zakonu vsako leto poročati o številu dokumentov občutljive narave, ki jih hrani in ki niso zabeleženi v njenem registru dokumentov [5] .

19. Varuh človekovih pravic je zato podal naslednji predlog za rešitev:

Agencija Frontex bi morala v prihodnje in, kolikor je mogoče za leto 2019, objaviti število dokumentov občutljive narave, ki jih hrani in ki niso vključeni v njen register dokumentov.

20. Agencija Frontex je v svojem odgovoru navedla, da bo v prihodnjem konsolidiranem letnem poročilu o dejavnostih za leto 2020 objavila število dokumentov občutljive narave, ki jih hrani in ki niso vključeni v njen register. Agencija Frontex je tudi obljubila, da bo na svojem spletnem mestu objavila ustrezno številko za leto 2019.

Ocena varuha človekovih pravic po predlogu rešitve

21. Varuhinja človekovih pravic meni, da je agencija Frontex upoštevala njen predlog za rešitev in se zavezala, da bo objavila število dokumentov občutljive narave, ki jih hrani in ki niso vključeni v njen register dokumentov.

22. Varuhinja človekovih pravic pozdravlja pozitiven odziv agencije Frontex na njeno rešitev in meni, da je bil ta vidik pritožbe rešen.

Pravica nerezidentov EU, da zaprosijo za dostop do dokumentov

Argumenti, predstavljeni varuhu človekovih pravic

23. Pritožnik je trdil, da bi morala agencija Frontex praviloma in ne izjemoma sprejeti zahteve za dostop javnosti do dokumentov oseb, ki ne prebivajo v EU/Schengenskem območju, saj nanje najbolj vplivajo odločitve/ukrepi agencije Frontex. Frontex bi moral slediti zgledu drugih agencij EU, kot je Europol, ki pri obravnavi prošenj za dostop javnosti ne razlikujejo med rezidenti in nerezidenti. [6] Pritožnik je dodal, da Frontex nima politike, ki bi določala podlago za ugotavljanje, ali so zahteve nerezidentov dopustne. Zato obstaja tveganje, da bodo odločitve o takih zahtevah samovoljne in nepregledne.

24. Agencija Frontex je trdila, da čeprav pravila EU o dostopu javnosti do dokumentov institucijam EU omogočajo, da sprejmejo prošnje za dostop, ki jih vložijo nerezidenti EU, to ni obvezno. Instituciji torej ni treba utemeljiti, zakaj te možnosti ne uporabi.

25. Agencija Frontex je dodala, da od držav, ki niso članice EU, prejme le malo zahtev za dostop javnosti in da vedno ocenjuje utemeljenost takih zahtev.

Ocena varuha človekovih pravic

26. V skladu s pravili EU o dostopu javnosti do dokumentov ima vsak državljan EU in vsaka oseba, ki prebiva v državi članici, pravico zahtevati dostop javnosti do dokumenta, ki ga hrani institucija EU [7]. Poleg tega lahko institucije „lahko“ dovolijo dostop do dokumentov osebam, ki ne prebivajo v EU [8].

27. To pomeni, da institucijam EU ni treba sprejeti zahtev za dostop javnosti do dokumentov državljanov tretjih držav, ki prebivajo zunaj EU. Nasprotno, vsaka institucija Unije ima diskrecijsko pravico, da odloči, ali bo razširila pravico zahtevati dostop javnosti na take posameznike.

28. Agencija Frontex lahko v skladu z izvedbenimi pravili o dostopu javnosti „za vsak primer posebej“ odobri dostop do dokumentov tudi rezidentom, ki niso državljani EU. [9] Zato se je agencija Frontex pri izvajanju svoje diskrecijske pravice odločila, da razširi pravico dostopa javnosti do dokumentov, ki jih hrani, na osebe, ki niso rezidenti EU, za vsak primer posebej.

29. Čeprav je hvalevredna praksa nekaterih drugih institucij EU, da na splošno sprejemajo zahteve za dostop javnosti iz tretjih držav, za to ni pravne obveznosti. Vsaka institucija izvaja svojo diskrecijsko pravico posamično in neodvisno, torej na način, ki se ji zdi primeren. Zato je upravičeno, da se agencija Frontex za vsak primer posebej odloči, ali bo ugodila prošnjam za dostop rezidentov, ki niso rezidenti EU. Njena izjava, da od držav, ki niso članice EU, prejema le malo prošenj za dostop javnosti in da vedno ocenjuje utemeljenost takih zahtev, se zdi razumen pristop.

Sklepi

Varuhinja človekovih pravic na podlagi preiskave zaključi ta primer z naslednjimi ugotovitvami:

Evropska agencija za mejno in obalno stražo je sprejela predlog varuha človekovih pravic za rešitev za posodobitev javnega registra dokumentov in objavo števila dokumentov občutljive narave, ki jih hrani in ki niso vključeni v njen register.

Agencija Frontex pri obravnavi prošenj za dostop državljanov tretjih držav, ki ne prebivajo v EU, ni nepravilno upravljala, saj take zahteve obravnava za vsak primer posebej.

Pritožnik in agencija Frontex bosta obveščena o tej odločitvi.

Emily O'Reilly evropska varuhinja človekovih pravic

Strasbourg, 3. 2021

[1] Uredba 1049/2001 o dostopu javnosti do Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije

dokumenti:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32001R1049&from=EN>
[Povezava],

ki se uporablja za agencijo Frontex v skladu s členom 114(1) Uredbe 2019/1896 o evropski meji in

Obalna straža: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj> [Povezava].

[2] V skladu s členoma 11 in 17 Uredbe 1049/2001.

[3] Celotno besedilo predloga varuha človekovih pravic za rešitev je na voljo na:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/solution/en/137293> [Povezava].

[4] Celotno besedilo odgovora agencije Frontex na predlog varuha človekovih pravic za rešitev je na voljo na: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/135911> [Povezava].

[5] Člen 17(1) Uredbe 1049/2001. Glej tudi Sklep upravnega odbora št. 25/2016.

sprejetje praktičnih ureditev v zvezi z dostopom javnosti do dokumentov, ki jih hrani agencija Frontex, na voljo na:

https://frontex.europa.eu/assets/Key_Documents/MB_Decision/2016/MB_Decision_25_2016_on_adopting_practical
[Povezava].

[6] Pritožnik je poudaril izvedbena pravila Europolu, ki določajo, da imajo nerezidenti EU „pravico dostopa do dokumentov Europolu pod enakimi pogoji.“ Glej člen 2 Sklepa upravnega odbora Europolu o določitvi pravil za uporabo Uredbe 1049/2001 v zvezi z dokumenti Europolu, ki je na voljo na:

[https://www.europol.europa.eu/sites/default/files/documents/decision_of_the_mb_rules_applying_reg_1049_2001.p](https://www.europol.europa.eu/sites/default/files/documents/decision_of_the_mb_rules_applying_reg_1049_2001.pdf)
[Povezava].

[7] Člen 2(1) Uredbe 1049/2001. (Pravica javnosti do dostopa velja tudi za pravne osebe, kot so podjetja ali organizacije civilne družbe, ki imajo statutarni sedež v državi članici.)

[8] V skladu s členom 2(2) Uredbe št. 1049/2001.

[9] Člen 3(2) Sklepa upravnega odbora št. 25/2016.